

[Poulsgaard]

Poulsgaard (FP):

Der er jo sagt mange rigtige ting, og det er nok svært at føje noget nyt til. Man kan jo nok selv mene, at hvis folk sunde og raske og med de rigtige vidner nærværende har afgivet en erklæring om, at de ikke ønsker, at deres liv skal forlænges kunstigt, så bør lægerne respektere dette, men på den anden side står så lægeløftet og det, som fru Inger Stilling Pedersen var inde på: at nogle ældre måske bliver angst.

Jeg kan ikke svare på disse spørgsmål, men jeg kan i hvert fald sige, at vi vil støtte forslaget om, at der bliver nedsat en arbejdsgruppe, der kommer til at se på det.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan da vist takke for, at et flertal i folketinget ønsker at få nedsat en arbejdsgruppe. Jeg vil gerne understrege, at beslutningsforslaget netop går ud på, at der skal nedsættes en arbejdsgruppe, så vi kan få mere at vide om et meget kompliceret problemkompleks.

Min opfattelse er den, at vi som mennesker skal bruge alle de muligheder, vi har for at samle viden, før vi handler og træffer beslutninger, og det er kort sagt det, beslutningsforslaget handler om.

Der er jo ikke lagt op til, at vi i dag skal tage stilling til aktiv dødsbistand, til hjernedød eller hjertedød, eller hvad der har været nævnt heroppe; der er alene foreslået, at vi skal skaffe et bedre grundlag, før vi træffer beslutninger.

Når grundlaget så er skabt så godt, som vi kan det i dag, kan vi overveje, om der kan træffes beslutninger, og hvilke beslutninger der skal træffes. Om vi kan skaffe et tilstrækkelig godt grundlag, må vi så afgøre til den tid. Men jeg glæder mig over, at et flertal i folketinget går ind for, at arbejdsgruppen skal nedsættes. Jeg håber, at vi derved får et godt grundlag for en beslutningstagning.

Ole Espersen (S):

Jeg vil også gerne sige tak til flertallet, og det er måske i virkeligheden – kunne man godt få indtryk af af ordførertalerne – folketinget som helhed, der i hvert fald godt kunne tænke sig at få disse meget komplicerede problemstillinger udredet. Det synes jeg er meget, meget tilfredsstillende.

Lad mig understrege, at vi naturligvis er villige til i retsudvalget at drøfte den nærmere affattelse af kommissoriet. Jeg har fuld forståelse for – og det er jo også sagt her fra talerstolen – at der kan være dele af det, som man ønsker at bearbejde i retsudvalget, og vi vil så også der kunne drøfte sammensætningen af denne arbejdsgruppe.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 240:

Forslag til lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m.v. (Ændring af ansættelsesproceduren for visse ledende stillinger).

(Fremsat 23/4 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kirkegaard (KF):

Formålet med lovforslaget er at fastsætte samme ansættelsesprocedure for ledende administrativt personale i folkeskolen som for det ledende administrative personale i andre kommunale forvaltninger. Dette formål er vi positive over for, og vi kan derfor anbefale forslaget.

Helge Sander (V):

Hvis vi mener noget med regeringens moderniseringsprogram, føler vi, at det er helt naturligt at fremme dette lovforslag. Vi kan inden for venstre ikke se nogen grund til, at der skal være en særstilling i forbindelse med

[Helge Sander]

ansættelser i administrative stillinger i det kommunale skolevæsen – så venstres fulde tilslutning.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg er vred. Vi så ved behandlingen af det forrige forslag her i salen, hvordan det samarbejdende folkestyre kan fungere, og det finder SF som et ansvarligt parti er et udtryk for, hvordan folkestyret *skal* fungere.

Vi har i SF været parate til at sluge i hvert fald hellige småkalve og kamelunger på grund af betydningen af brede forlig om folkekirke og folkeskole. Når det så bliver af-dækket, at bl.a. ministeren har en anden opfattelse af dette handlingsmønster omkring forhandlinger, bliver vreden meget stor. Derfor vil jeg sige rungende nej til at medvirke til gennemførelsen af dette forslag – af følgende grunde:

Det er et brud på de forudsætninger, som tjenestemandskommissionens arbejde i 1960'erne lagde op til. Der skete en glidning i 1970'erne efter kapitel II-udvalgets arbejde fra skolekommissionens ret til bindende indstilling til en ret til at indstille 3 af ansøgerne, hvorefter kommunalbestyrelsen foretager det endelige valg. Derved bliver disse stillinger med dette lovforslag til en særlig slags stillinger i folkeskolen, hvor forældreindflydelsen er væk.

Det har altid været afgørende for os i SF, at de mennesker, der rundt omkring i kommunerne skal være de øverste embedsmænd for folkeskolen, skal være mennesker, der kender skolens liv indefra. Det skal ikke være bogholdere; dem kan kommunen nok ansætte i andre stillinger i gruppen omkring chefstillingen.

Ole Vig Jensen (RV):

I det radikale venstre har vi principielt sympati for den tankegang, der ligger bag fremsættelsen af dette forslag, nemlig at man, når man skal ansætte folk, ikke lader de formelle, men de reelle kvalifikationer tælle stærkest. Jeg mener, det er en tankegang, som passer meget godt til tiden og til de nye krav, der utvivlsomt vil blive stillet til, jeg havde nær sagt alle mennesker i alle mulige faglige sammenhænge.

Vi har fået et meget stift system netop ved, at vi stiller en række formelle krav. Det er

muligt, at en sådan udformning var passende tidligere, men den er det ikke i fremtiden.

Vi vil altså gerne være med til at fremme den tankegang, der ligger i dette med, at det er de reelle kvalifikationer, der skal være afgørende for, om folk kan ansættes, ikke bare her, men også andre steder.

Jeg er helt opmærksom på, at der allerede på dette tidspunkt har været nogle kraftige reaktioner, også fremført af den foregående ordfører. Reaktionen fra Danmarks Lærerforening har været ganske skarp, og hvis ikke ministeren allerede i dag vil kommentere den side af sagen, mener jeg, at en af de ting, vi vil se nærmere på under udvalgsarbejdet, er, om der eventuelt skulle være begået nogle fejl i forhold til mulige tidligere aftaler. Det er jeg ikke i stand til at se her.

Jeg mener i øvrigt, at hvis man vil fremme lovforslaget, som det foreligger, kan man stadig væk gå ind i en overvejelse om, hvorvidt skolekommissionen ikke skal have en mulighed for at udtale sig om ansøgerne, men ikke sådan, at man fastholder, at kommunalbestyrelsen kun har mulighed for at vælge mellem tre, der er indstillet af skolekommissionen.

Vi vil se positivt på forslaget, men der er nogle ting i det, som vi godt vil have nærmere undersøgt under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Det kunne af hr. Ole Vig Jensens bemærkninger se ud, som om jeg gjorde mig til talsmand kun for Danmarks Lærerforenings holdning. Jeg vil gerne gøre hr. Ole Vig Jensen opmærksom på, at det er et synspunkt, vi har mødt fra forældresammenslutningen Skole og Samfund under udvalgsbehandlingen af lovforslag nr. L 47, som vi som bekendt færdigbehandlede for 12 dage siden.

J. K. Hansen (S):

Jeg skal starte med over for formanden at beklage min sene tilstedeværelse. Jeg beklager meget.

For ganske få dage siden – og jeg skal sætte dato på, det var den 18. april – ved tredje behandling af L 47, der også angår ændringer i skolestyrelsesloven, udtrykte undervisningsministeren sin tak til oppositionen, og det må være S og SF, takken skulle

[J. K. Hansen]

lyde til, måske også andre, men det var i hvert fald en tak for saglig medvirken til L 47's gennemførelse og for, at der fortsat var enighed i folketinget om skolestyrelsesloven.

Den glæde, som undervisningsministeren udtrykte den pågældende dag, altså den 18. april, var faktisk gensidig, for jeg syntes, vi brugte megen tid på at nå frem til enighed om de ændringer i skolestyrelsesloven, der lå i L 47. Vi fik omformet en række af ændringsforslagene til alles tilfredshed, og ministeren trak selv sit eget ændringsforslag tilbage, som svarer til det, vi har til behandling i dag som nr. L 240. Så langt, så godt.

Så kan man jo spørge sig selv: hvor længe var Adam i paradiset? Ja, helt nøjagtigt i dette tilfælde var det altså fra fredag formiddag den 18. april til onsdag, formentlig midt på dagen, den 23. april, da ministeren fremsatte sit tilbagetagne ændringsforslag til skolestyrelsesloven som et nyt forslag.

Jeg synes ærligt talt, hr. undervisningsminister, at det er misbrug af oppositionens gode vilje nu at komme med dette lovforslag. Ministeren ved lige så godt som jeg, at betingelsen for, at vi stemte for L 47 i dets helhed, var, at ministeren trak sit ændringsforslag tilbage. En minister har altid ret til at fremsætte et forslag, det skal jeg ikke bestride, men jeg synes nok, at mindre end 4 dage efter, at vi har stemt om et andet forslag på samme område, er lidt hurtigt.

Vi kan ikke støtte det foreliggende forslag, og begrundelsen er den samme som dengang, men den er ikke sagt her fra folketingets talerstol. Vi mener, at forslaget er med til at undergrave skolekommissionernes kompetence. Forslaget afskærer såvel forældre- som lærerrepræsentanter helt fra indflydelse på de ansættelser, der her er tale om, og vi finder faktisk også, at det er i modstrid med de tanker, som jeg ved ministeren har om nærdemokratiet.

Jeg beklager, hr. minister, vi kan ikke støtte lovforslaget.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg beder kun om ordet for en kort bemærkning, fordi der i hr. J. K. Hansens indlæg var et angreb på den procedure, der er fulgt. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi fra regeringspartierne side, som jo var rigt repræsenteret ved forligsbordet, har opfattet

det som en ganske klar aftale, at vi pillede den del af forslaget ud og fremsatte den særskilt, for at vi derved med så bred enighed som muligt kunne vedtage den store klump i skolestyrelsesloven, og så kunne vi med det flertal, der kunne findes, vedtage denne lillebitte del. Vi har opfattet det som en klar del af aftalen.

Jeg kan forstå på fru Hanne Thanning Jacobsen, at hun troede, vi først ville komme med det til efteråret. Jeg indrømmer, at vi måske ikke havde nogen aftale om, hvorvidt det nu skulle være til foråret eller til efteråret, men det ville da være underligt, hvis ikke vi havde fremsat det nu. Sådan har vi altså opfattet det.

Hvis hr. J. K. Hansen nu pludselig puster dette op til at være noget forfærdeligt, ja men så lad os da mødes i den lille kreds igen, og så må vi jo prøve at minde hinanden om, hvad der blev sagt. Jeg tror, vi var 7-8 mennesker til stede. Det må vi kunne snakke os til rette om. Der er ingen tvivl om, at jeg har været i den bedst tænkelige tro. Jeg har aldrig haft mere styr på en aftale end den, vi traf den dag, og som gik ud på, at vi tog dette element om ansættelser ud til særskilt fremsættelse i folketinget. Det husker jeg så klart, fordi det, man angreb, var, at det kom som et ændringsforslag, og at vi ikke havde fremsat det som et almindeligt lovforslag, der skulle gennem 3 behandlinger. Nu får det 3 behandlinger. Det var kravet, og det var aftalen, at vi skulle opfylde det krav. Jeg begriber derfor ikke et suk, men lad os dog endelig indkalde til et møde og få drøftet sagen. Det er jeg da meget villig til.

(Kort bemærkning).

J. K. Hansen (S):

Jeg er da selvfølgelig tilfreds med, at ministeren nu vil diskutere sagen. Nu ved jeg ikke, om det er blevet kutyme, at vi refererer her i salen, hvad vi sidder og diskuterer under møder, hvor vi prøver at få tingene på plads; det håber jeg ikke jeg selv har gjort i hvert fald. Men man kan ikke, når vi gør opmærksom på, at vi ikke kan støtte et forslag, hvis det pågældende ændringsforslag skal vedtages samtidig, mindre end ugedagen efter fremsætte et nyt forslag om det samme. Undskyld, hr. minister, jeg har ikke været så længe her i folketinget, men jeg kan faktisk

[J. K. Hansen]

ikke få ind i mit hoved, at det kan være rigtigt. Det mener jeg bestemt ikke det er.

Og så kan jeg altså forstå, at hverken Danmarks Lærerforenings skarpe kritik af ændringsforslaget, da vi behandlede L 47, eller Skole og Samfunds skarpe kritik af forslaget overhovedet har gjort noget indtryk på ministeren. Det har i hvert fald gjort indtryk på mig, at disse protester eller indsigelser er kommet, men vi tager gerne et møde med ministeren og diskuterer disse ting.

Jeg ved ikke, hvornår man skulle fremsætte forslaget, om man skulle fremsætte det i næste samling; på et eller andet tidspunkt ville der vel komme forslag om nogle ændringer af skolestyrelsesloven, og jeg tror nok, hvis jeg skal referere det, jeg selv har sagt, at det, jeg mente med det, var, at vi selvfølgelig ikke kunne sige til ministeren, at han aldrig nogen sinde måtte fremsætte det mere, men der kunne komme en lejlighed for ministeren til at fremsætte forslag om ændringer af skolestyrelsesloven, og det er det, jeg har ment med det.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg vil gerne bede ministeren om, når vi har sluttet forhandlingen her, at læse referatet og notere sig, at jeg ikke fra folketingets talerstol har sagt noget som helst om, hvad der måtte foregå i efteråret 1986.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har ikke refereret fra vores forhandlinger. Jeg har fortalt, hvad vores klare indtryk var, og det er vi mange der kan bevidne. Men jeg synes, vi skal mødes igen om det samme bord og så drøfte denne sag igennem. Jeg kan ikke se, det spiller så stor en rolle, om det kommer igennem nu eller til efteråret. Hvis det havde været et absolut krav, at denne sag skulle vente til efteråret, så måtte vi have drøftet det, men vi fik det klare indtryk, at regeringen som en venlighed skulle fremsætte dette, så det kunne få 3 behandlinger som almindelige lovforslag. Det var det, der var anklagepunktet, og det har vi nu opfyldt ved at fremsætte det særskilt. Det var en venlighed, en indrømmelse under forhandlingerne, og der var ikke en lyd om, at det skulle vente til efteråret – ikke en lyd. Det er der mange vidner på.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Dette er jo et lærestykke i, hvordan indtryk åbenbart kan bundfælde sig forskelligt hos forskellige mennesker.

VS vender sig imod dette forslag. Det formidsker forældrenes indflydelse i folkeskolen ved at fratage dem indflydelsen på, hvem der skal være ledere af kommunernes skolevæsen.

I bemærkningerne til lovforslaget står der, at ændringerne tilsigter at stille kommunalbestyrelsen frit ved valg af ansøgere til ledende administrative stillinger i kommunens skolevæsen.

Den tankegang går vi imod. Vi mener, den vil reducere embedsmændene for folkeskolen i kommunen til rene kommunale administratører.

Vi er enige med Danmarks Lærerforening og Skole og Samfund i, at vedkommende også skal varetage forældrenes rettigheder i henhold til folkeskolelovgivningen, og at det derfor er betydningsfuldt, at forældrenes indflydelse via skolenævnene udtaleres og skolekommissionens indstillingsret bevares.

Som en krølle på diskussionen skal vi påpege, at vi også synes, det er groft nok, at ministeren først trækker et ændringsforslag til en lov væk for at få sig et flertal og derefter kommer stikkende med det som et lovforslag – stort set på samme tidspunkt.

Det er vist det, man uden for dette hus vil kalde noget, jeg ikke må sige herinde – og så -rending. Det er ganske enkelt dårlig arbejdsstil. Ikke fordi jeg nu personlig undrer mig specielt over, at den borgerlige regering og en borgerlig minister har en sådan. Jeg ville nok nærmere forundres, hvis det modsatte var tilfældet.

Bente Juncker (CD):

Centrum-demokraterne kan give tilslutning til lovforslaget, men jeg må da også sige, at vi har bemærket den skrivelse, som er kommet fra Danmarks Lærerforening, og jeg er meget enig, når Danmarks Lærerforening skriver, at det er værdifuldt at fastholde, at folketinget har det overordnede ansvar for folkeskolen. Det er noget, vi i CD er meget enige i.

Vi vil meget gerne være med til at drøfte, om det, som der står i Danmarks Lærerforenings brev, bliver udhulet; det kan da også

[Bente Juncker]

være betænkeligt, hvis folkeskolen bliver et rent kommunalt område, som der skrives.

Vi vil give vores tilslutning til, at ministeren her på talerstolen har givet tilsagn om, at vi får et nyt møde.

Pia Kjærsgaard (FP):

Medmindre det radikale venstre får ændret alt for meget i lovforslaget, vil fremskridtspartiet støtte det.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Som jeg allerede har sagt, er jeg ked af, at der er opstået tvivl om, hvorvidt det, der her er fremsat, er i modstrid med en aftale.

Jeg har ikke haft nogen som helst hensigt om at bryde en aftale. Jeg har tværtimod som en venlighed tilbudt at fremsætte dette, som oprindeligt var et ændringsforslag, som et særskilt lovforslag. Det er det, som vi opfattede som en soleklar aftale.

Nu kan jeg forstå, at hr. J. K. Hansen havde regnet med, at det først kom til efteråret eller om to år eller om tre år. Det kunne vi da ikke vide.

Hvorfor tror hr. J. K. Hansen, at vi kommer med det nu, hvis ikke det var, fordi vi gerne vil have det igennem i denne samling? Hvorfor skulle vi komme med ændringsforslag nu, hvis ikke det var for at komme igen nu?

Og når vi fra folketinget får at vide: kunne I ikke komme med det som et særskilt forslag? – så svarer vi: ja men så kommer vi med det som et særskilt forslag. Som en venlighed! Det var en indrømmelse fra regeringens side under forhandlingerne, at vi kunne køre dette som et særskilt forslag.

Og hvorfor har det så nogen hast? Det har det, fordi Kommunernes Landsforening, som vi også somme tider skal tage lidt hensyn til, faktisk har bedt om dette i årevis, har tryglet og bedt om det, har skrevet breve til udvalget og til ministeren. Og det er svært for en regering, som har lagt vægt på at skabe en bredere lederrekruttering i den offentlige sektor, at sige nej til kommuner, som ønsker det samme.

Dette er jo simpelt hen en soleklar konsekvens af moderniseringsprogrammet, af tendensen i retning af, at man også i ministerierne giver mulighed for, at folk udefra får lederstillinger. Det er jo en konsekvens af

denne bredere lederrekruttering, at vi nu siger til kommunerne: o.k., I kan få den samme mulighed.

Jeg håber, vi i en kreds bestående af dem, der var med, da vi traf aftalen, kan få en rolig og afslappet drøftelse om dette.

Hvad angår selve sagens substans, takker jeg for, at der øjensynlig er et flertal i folketinget, som synes, vi bør tage hensyn til de ønsker, der bl.a. fremsættes af en lang række socialdemokratiske borgmestre og af den socialdemokratiske formand for Kommunernes Landsforening.

Jeg begriber i øvrigt ikke, at hr. J. K. Hansen ikke kan se fornuften i lovforslaget. Der må være masser af socialdemokrater, som ikke begriber hr. J. K. Hansens stilling i denne sag. Men det er en helt anden ting.

(Kort bemærkning).

J. K. Hansen (S):

Jeg skal ikke forlænge denne debat, men det er ikke et spørgsmål om, hvad jeg har regnet med og ikke regnet med. Jeg går imidlertid ud fra, at når vi på et bestemt tidspunkt bliver enige om et lovforslag og dette lovforslags indhold og det, der skal tages ud af det, så bliver man meget skuffet – eller hvad man nu skal kalde det, man kunne måske bruge et hårdere ord – når man kan regne ud, at det lovforslag, som vi har til behandling i dag, allerede har ligget til underskrift på ministerens bord den dag, da ministeren faktisk stod her og roste oppositionen for en saglig behandling. Jeg synes nok, hr. minister, at det er en underlig måde at behandle forligspartnere på.

Men lad os nu tage en drøftelse om det her; det vil jeg meget gerne gøre med ministeren. Jeg synes bare, at det er et stift stykke, at mindre end 6 dage efter, at man er blevet rost for en saglig behandling af et lovforslag, så kommer der ligesom et spark i ansigtet. Og så kommer det ikke an på, hvad jeg har regnet med og ikke regnet med. Vi kan selvfølgelig ikke forbyde ministeren at fremsætte et lovforslag, og vi vil heller ikke frasige det en saglig behandling i udvalget, men som det foreligger, kan vi altså ikke gå ind for det.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

[Undervisningsministeren]

Det hele kommer faktisk an på, hvad hr. J. K. Hansen har regnet med eller ikke regnet med. Det er det, debatten står om. Jeg vil spørge hr. J. K. Hansen: hvis jeg nu accepterer at tro på, at hr. J. K. Hansen har opfattet det, som om jeg tidligst måtte komme med lovforslaget til efteråret, vil hr. J. K. Hansen så til gengæld tro mig på mit ord om, at jeg betragtede det som en solekklar aftale, at jeg skulle komme med det straks for at opfylde kravet om, at det kunne få tre behandlinger som almindelige lovforslag?

Hvis jeg tror på hr. J. K. Hansens forklaring, vil han så tro på min forklaring, og kan lovforslaget gå til en fredsommeligt drøftelse ud fra det, at vi åbenbart har misforstået hinanden og begge to været i god tro? Kan vi det, eller kan vi ikke? Er dette et sted, hvor vi bare skal smide noget i hovedet på hinanden, eller skal vi prøve at forstå hinanden?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Undervisningsministeren sagde, at dette forslag skulle ses som et led i moderniseringsplanen for den offentlige sektor og et ønske om en bredere lederrekruttering i kommunerne også inden for dette felt. Nu synes jeg, at vi her fra folketingets talerstol for første gang helt klart kan se, at moderniseringsprogrammet som en konsekvens vil have, at brugernes indflydelse bliver stærkt reduceret.

I dette tilfælde er det forældrenes indflydelse via den mindre indflydelse i skolenævnet. Det vil sige, at organisationernes, i dette tilfælde Kommunernes Landsforenings, interesser står over forældrenes interesser. Er det en systematik, vi skal se i diskussionen om moderniseringen af den offentlige sektor også inden for andre felter?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg er nødt til at sige, at jeg ikke deltog i det pågældende forligsmøde, idet jeg havde andre gøremål.

Jeg havde tilskyndet til mødet og fandt det væsentligt at prøve at fastholde den brede kreds også omkring denne sag. Når jeg ikke som undervisningsministeren gik op ved tredjebehandlingen og takkede for, at det var lykkedes, så var det egentlig, fordi – og det

får jeg så lejlighed til at sige nu – jeg syntes, det var et lidt mærkeligt forlig.

Forliget betød, at nogle forligspartnere skulle have lov til at fremsætte ændringsforslag, som vi andre var tvunget til at stemme ned, og at andre forligspartnere skulle have lov til at fremsætte et ændringsforslag senere, fordi det ikke måtte komme samtidig. Det var en underlig aftale, men jeg tror faktisk på, at den nogenlunde er, som den er skitseret herfra. Til gengæld synes jeg ikke, det er det, der er problemet. Problemet er, om vi kan finde en vej ud af det her, som nu er rejst.

Til dem, der måtte være bekymrede for, at folkeskolens folk ikke skulle kunne gøre sig i forbindelse med ansættelse i disse stillinger, vil jeg sige, at jeg slet ikke nærer den bekymring. Folkeskolen vejer jo meget tungt i den samlede skole- og kulturforvaltning. Selvfølgelig er folkeskolen ikke det eneste; der er en række andre aktiviteter, som de ledende folk har ansvar for ud over lige netop folkeskolen. Men den vejer tungt, og det vil givetvis være langt det mest almindelige, at det bliver folkeskolens folk, der kommer til at sidde i disse ledende stillinger. Lad dem dog blive ansat på grund af deres reelle kvalifikationer, og ikke fordi de formelt opfylder et eller andet krav. Det synes jeg er det afgørende. Men lad os nu snakke mere om det i udvalget.

(Kort bemærkning)

Kirkegaard (KF):

Jeg skal ikke blande mig i den interessante debat mellem hr. J. K. Hansen og undervisningsministeren; den går tilsyneladende udmærket uden min hjælp. Men for god ordens skyld vil jeg gøre opmærksom på, at det indtryk af forhandlingerne omkring lovforslag nr. L 47, som undervisningsministeren har refereret fra denne talerstol, svarer 100 pct. til den erindring, jeg har om disse forhandlinger.

(Kort bemærkning).

J. K. Hansen (S):

Jeg tror altid godt om mine medmenesker og også om undervisningsministeren, indtil jeg bliver overbevist om det modsatte. Det var, som om jeg var ved at blive overbe-

[J. K. Hansen]

vist om det modsatte her for et stykke tid siden.

Ministeren stillede et konkret spørgsmål. Jeg skal ikke sætte dato på, hvornår ministeren skulle eller måtte komme med et sådant lovforslag, men ministeren kunne i hvert fald have undgået, at jeg skulle stå her i dag og svinge mig op i de store højder, hvilket egentlig er imod min natur. For det er faktisk gået os på, at denne situation er opstået. Jeg havde ikke forventet, at dette lovforslag kom så hurtigt efter, at ændringsforslaget var taget ud af L 47. Lad os så få drøftet tingene i et andet forum end lige netop her, nemlig i uddannelsesudvalget.

Men ministeren kunne have undgået dette, hvis han f.eks. havde fremsat forslaget i efteråret. Så kunne det godt være, jeg havde haft kritiske bemærkninger eller ville gå imod det, men ministeren kunne i hvert fald have undgået, at jeg svingede mig op i en for min natur usædvanlig stor højde.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål til hr. J. K. Hansen: hvis jeg nu tror på, at hr. J. K. Hansen har opfattet det på den måde, han siger, vil hr. J. K. Hansen så tro på, at jeg har været i den bedst tænkelige tro? Både hr. Kirkegaard og jeg er som himmelfaldne over, at dette her ikke var et klart led i aftalen.

Inden hr. J. K. Hansen forhåbentlig besvarer det spørgsmål, vil jeg sige til fru Elisabeth Bruun Olesen, at jeg synes, hun ser kommunalbestyrelserne lidt hen over hovedet. Hun stiller det op, som om kommunalbestyrelserne slet ikke repræsenterer brugerne, som om de nærmest er et fremmedelement i vort folkestyre. Det, lovforslaget drejer sig om, er at give kommunalbestyrelserne mulighed for at ansætte dem, som kommunalbestyrelsen – det vil sige repræsentanterne for folket i kommunen – mener er bedst til at bestride de pågældende stillinger. Derom drejer forslaget sig.

Hvad skal det så til med den snak om brugere og mangel på demokrati og regeringens holdning osv.? Vi har jo kommunernes ledere og deres forenings ord for, at man ønsker dette her. Man ikke blot ønsker det, man ønsker det stærkt. Er kommunerne ikke udtryk for folkeviljen lige så godt, som folketinget er det? Det er jo den holdning, vi skal

have nedbrudt, at vi herinde repræsenterer en højere demokratisk indstilling end dem ude i kommunerne. Det er den holdning, vi skal have ændret ved frikommuneforsøg og ved meget af det andet, vi foretager os.

Fru Elisabeth Bruun Olesen bringer os mange år tilbage med sin udtalelse, som fremstiller kommunalbestyrelser som nærmest lidt udemokratiske, nogle forvaltningsorganer sådan lidt sammenlignelige med amtmænd, og hvad man ellers har haft. Kommunalbestyrelserne er lige blevet valgt af folket. Det er dets repræsentanter, der ønsker en friere mulighed for at udtrykke folkeviljen ved valg af ledende chefer på dette område. Med hvilket argument skulle man gå imod det? Jeg har svært ved at se det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg har ikke på noget tidspunkt sagt, at kommunerne var et fremmedelement i det her samfund, nogle udemokratiske størrelser. Jeg talte om brugerne. Efter min mening er brugerne af folkeskolen dels børnene, dels forældrene og lærerne. Og en del af disse brugere har via foreningen Skole og Samfund sagt, at de synes, dette er en klar forringelse, der svækker forældrenes indflydelse. Lærerne har også udtalt sig via Danmarks Lærerforening. Så mangler vi faktisk blot, at børnene også siger noget.

(Kort bemærkning).

J. K. Hansen (S):

Jeg kan forstå, det er meget magtpåliggende for undervisningsministeren at få et svar på, om jeg nu tror på hans gode vilje og det, der er sagt. Ja men det må jeg så gøre.

Men jeg kunne føje til, at vi måske kunne skilles her i venlighed over for hinanden ved, at ministeren nu fra folketingets talerstol gav udtryk for, at dette forslag egentlig godt kunne oversomre, som vi siger. Jeg vil ikke forlange, at ministeren trækker forslaget tilbage, men hvis det kunne oversomre, så fik vi tid til at diskutere tingene. Så kunne vi også få diskuteret ude i vores bagland, hvad problemerne egentlig er omkring disse ting her.

På den måde kunne vi da godt, hr. minister, skilles i venlighed. Selvfølgelig må man tro på, når ministeren bedyrer det herfra, at

[J. K. Hansen]

han har handlet i god tro, ligesom jeg da også beder ministeren om at tro på, at jeg har handlet i god tro ved at indgå dette lille forlig om lovforslag nr. L 47.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Hvilket formål skulle det dog tjene at udskyde afgørelsen om dette spørgsmål, som er så lysende klart, at alle kan forstå det, til efteråret? Vi har haft høringer, vi har fået breve, vi har drøftet det her i dag. Lad os nu træffe en afgørelse. Det ville da være helt fjollet at komme med den sag igen til efteråret. Lad os træffe en beslutning nu. Der er en måned, til vi skal holde sommerferie. Hvad er problemet? Jeg ser det ikke.

Til fru Elisabeth Bruun Olesen vil jeg bare sige, at jeg tror, hun glemmer, at det, det drejer sig om, er topledere inden for skoleadministrationen. Det er ikke dem, der skal sidde og administrere den enkelte skole og de enkelte timer. Vi har skolenævn, og dem har vi jo heldigvis styrket lidt i forbindelse med ændringen af skolestyrelsesloven. Det, det drejer sig om her, er den øverste administration, hvor det drejer sig om at fordele pengene og om at få skolens administration til at fungere i sammenhæng med den øvrige administration i kommunen.

Jeg lægger megen vægt på, at man skal benytte sig af rammestyling og ikke af detailstyring, og de chefer, vi her taler om, skal ikke være kloge på alle mulige ting vedrørende frikvarterer, undervisningsindhold osv. Det er slet ikke meningen med det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 132:

Forslag til folketingsbeslutning om vikardækning ved barselorlov.

Af Jytte Andersen (S) m.fl.
(Fremsat 3/4 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil indlede med at understrege, at regeringens har samme interesse som forslagsstillerne, nemlig at sikre, at yngre kvinder ikke bliver diskrimineret i ansættelsessituationer. I forvejen er arbejdsløshedsproblemet ved at blive først og fremmest et kvindeproblem, og dette må naturligvis ikke forstærkes ved, at yngre kvinder bliver fravalgt i ansættelsessituationen. Det socialdemokratiske forslag drejer sig om ansættelser i den offentlige sektor. Jeg håber og tror, at det ikke generelt er nødvendigt at rette mistanke om diskriminerende tendenser mod arbejdsgiverne i den offentlige sektor. Socialdemokratiet deler tilsyneladende ikke denne tro, og det kan da godt være, at der findes enkelte eksempler på offentlige arbejdsgivere, der diskriminerer. I så tilfælde vil jeg understrege, at det allerede er ulovligt at diskriminere på grund af køn.

Vi er positive over for hensigterne, nemlig at hjælpe kvinderne på arbejdsmarkedet, men når det er sagt, må jeg alligevel afvise det socialdemokratiske forslag, og det er der mange grunde til. For det første er den foreslåede konstruktion administrativt belastende. For det andet er det et dyrt forslag, dels fordi staten skal betale forskellen mellem vikarløn og dagpenge, dels fordi en lang række offentlige arbejdsgivere allerede i den eksisterende bemanning har taget højde for sygefravær, ferie og barselfravær. I disse tilfælde vil en tvungen vikarordning altså føles som et unødvendigt personaleforbrug.

Det leder over i det, der for mig er det allervigtigste argument. Der er tale om et indgreb i såvel de statslige som de kommunale myndigheders ret til at tilrettelægge arbejdet ud fra de konkrete personalemæssige behov, som man f.eks. i den enkelte kommune har for at udnytte ledig kapacitet, før man gennemfører midlertidige ansættelser af vikarer. Hvis der altså mod min forventning skul-